

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 355/2018-9

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 10. októbra 2018 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného Advokátskou kanceláriou STEHURA & partners, v. o. s., Fraňa Kráľa 2080, Čadca, kancelária Dolný Val 574/7, Žilina, konajúcou prostredníctvom spoločníka a advokáta JUDr. Stanislava Stehuru, vo veci namietaného porušenia základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práva podľa čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práva podľa čl. 50 Charty základných práv Európskej únie uznesením Okresného súdu Žilina sp. zn. 28 Tp 16/2018 z 5. júla 2018 a uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 1 Tpo 45/2018 z 24. júla 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. septembra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie základných práv podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5, čl. 46 ods. 1 a čl. 50 ods. 5

Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práv podľa čl. 5 ods. 1 a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práva podľa čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „protokol“) a práva podľa čl. 50 Charty základných práv Európskej únie (ďalej len „charta“) uznesením Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 28 Tp 16/2018 z 5. júla 2018 a uznesením Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 1 Tpo 45/2018 z 24. júla 2018 pri rozhodovaní o jeho vzatí do väzby.

2. Zo sťažnosti a z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ bol uznesením okresného súdu sp. zn. 28 Tp 16/2018 z 5. júla 2018 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“) vzatý do väzby z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. a) a c) Trestného poriadku. Okresný súd súčasne rozhodol, že do plynutia lehôt podľa § 76 ods. 6 a 7 Trestného poriadku sa nezapočítava doba, počas ktorej bol sťažovateľ stíhaný vo väzbe na základe uznesenia Obvodného súdu pre Prahu 4 sp. zn. 0 Nt 15034/2017 z 15. júla 2017 v spojení s uznesením Mestského súdu v Prahe sp. zn. 8 To 325/2017 z 8. augusta 2017. Väzba sťažovateľa v Českej republike trvala od 13. júla 2017 do 7. júna 2018. Na základe sťažnosti sťažovateľa krajský súd uznesením sp. zn. 1 Tpo 45/2018 z 24. júla 2018 (ďalej len „uznesenie krajského súdu“) rozhodol tak, že sťažnosť zamietol bez toho, aby sa relevantne vysporiadal so skutočnosťami namietanými sťažovateľom, nevyjadril sa najmä k námietke o opakovaní väzby a k názoru okresného súdu o nezapočítateľnosti väzby vykonanej v cudzine.

3. Sťažovateľ uviedol, že v čase rozhodovania o väzbe všeobecnými súdmi v Slovenskej republike súdy nedisponovali žiadnym rozhodnutím o vydaní sťažovateľa z Českej republiky na Slovensko, pretože uznesenie Mestského súdu v Prahe sp. zn. Nt 2032/2018 zo 7. júna 2018 nebolo v tom čase právoplatné. Okrem uvedeného konajúce všeobecné súdy nezohľadnili skutočnosť, že pre ten istý skutok bolo proti sťažovateľovi vedené trestné stíhanie v Českej republike, kde bol stíhaný väzobne a bol prepustený z väzby, a preto sťažovateľ zastáva názor, že proti nemu boli vedené paralelne dve trestné stíhania, došlo tak k opakovaniu väzby, pretože sťažovateľ bol vzatý do väzby pre ten istý skutok, čím došlo k predĺženiu lehoty na rozhodnutie a získanie dôkazov o ďalší čas, a tým k negácii zmyslu a účelu § 76 a nasl. Trestného poriadku.

4. Podľa názoru sťažovateľa okresný súd a krajský súd nepostupovali správne ani v otázke započítania jeho väzby v Českej republike do lehôt väzby na Slovensku podľa § 76 ods. 6 a 7 Trestného poriadku, pretože na predmetnú vec nie je možné aplikovať § 77 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

5. V prípade sťažovateľa rozhodovaníu o väzbe predchádzalo vydanie príkazu na zatknutie podľa § 73 ods. 1 Trestného poriadku a vydanie európskeho zatýkacieho rozkazu okresným súdom podľa zákona č. 154/2010 Z. z. o európskom zatýkacom rozkaze (ďalej len „zákon o EZR“), ktorý predstavuje implementáciu rámcového rozhodnutia Rady Európskej únie 2002/584/JHA z 13. júna 2002 o európskom zatýkacom rozkaze. Žiadna časť spomenutého rámcového rozhodnutia podľa sťažovateľa neumožňuje, aby členský štát, ktorý chce európsky zatýkací rozkaz vydať, tak obišiel alebo zjednodušil svoj postup pri odovzdaní alebo prevzatí trestného stíhania z iného členského štátu. K tomu ale v tomto prípade došlo, keďže proti sťažovateľovi je vedené trestné stíhanie pre trestný čin spáchaný niekoľkými čiastkovými skutkami, z ktorých jeden je predmetom trestného stíhania. K vydaniu európskeho zatýkacieho rozkazu vo vzťahu k sťažovateľovi došlo v dobe, keď Slovenská republika vedela, že ho nie je možné zatknúť alebo zadržať a je možné ho len obmedziť vo väzbe alebo zmeniť dôvod väzby. Podľa názoru sťažovateľa uvedené rámcové rozhodnutie nikdy nepredpokladalo, že jeden členský štát bude vydávať európsky zatýkací rozkaz s vedomím, že osoba, o ktorú sa týmto spôsobom žiada, je už vo väzbe iného členského štátu pre ten istý skutok. Z tohto dôvodu sťažovateľ zastáva názor, že všeobecný súd nebol oprávnený vydať európsky zatýkací rozkaz.

6. Trestné stíhanie sťažovateľa v Českej republike sa týkalo zločinu nedovolennej výroby a iného nakladania s omamnými a psychotropnými látkami podľa § 283 ods. 1 a 3 písm. c) Trestného zákonníka, pričom skutok, pre ktorý je toto trestné stíhanie v Českej republike vedené, je čiastkovým skutkom trestného činu, pre podozrenie zo spáchania ktorého je proti sťažovateľovi vedené trestné stíhanie na Slovensku. Predmetné činy po právnej stránke nie je možné oddeľovať, ide o totožný skutok, preto je v rámci konania potrebné aplikovať v extenzívnom výklade všeobecnú zásadu ne bis in idem. Odôvodnenie

uznesenia okresného súdu, ako aj uznesenie krajského súdu vyznievajú podľa sťažovateľa účelovo, aby bola zdôvodnená potreba umelého predlžovania jeho väzby. Totožnosť trestného stíhania v oboch štátoch je zrejmá aj z uznesenia Mestského súdu v Prahe sp. zn. 45 T 4/2018 z 21. júna 2018, podľa ktorého: „Z popisu skutku uvedeného v tomto zatykači a z materiálov, ktoré boli súdu postúpené Generálnou prokuratúrou SR, súd zistil, že na Slovensku je obžalovaný stíhaný pre totožnú trestnú činnosť...“ Uvedené vyplýva aj z vyjadrenia prokurátora k sťažnosti sťažovateľa proti rozhodnutiu o väzbe, v ktorom uviedol, že „Ďalším argumentom pre to, aby bolo vedené trestné stíhanie v SR je nielen to, že páchal totožnú trestnú činnosť nielen v ČR, ale na slovenskom území, ale zároveň, že obv. [REDAKOVANÉ] je slovenský štátny občan.“

7. Aplikácia § 77 ods. 1 Trestného poriadku nie je možná v prípadoch, keď ide o paralelné stíhanie osoby za ten istý trestný čin vo viacerých štátoch. Takýto výklad slovenských súdov absolútne popiera základnú zásadu trestného konania ne bis in idem. Je nemysliteľné, aby za ten istý trestný čin, aj keď v čiastkovej podobe, mohol byť obvinený väzobne stíhaný na území viacerých štátov v od seba nezávislých lehotách. Zásada započítania vyplýva z požiadaviek prirodzenej spravodlivosti a zásady proporcionality v trestnom súdnictve, teda ide o všeobecnú zásadu práva Európskej únie.

8. Sťažovateľ bol vzatý do tzv. útekovvej väzby. Pri posudzovaní naplnenia zákonných podmienok pre obmedzenie osobnej slobody obvineného uvalením väzby z uvedeného dôvodu je potrebné vychádzať zo stavu daného v dobe rozhodovania súdu, a nie zo špekulácií o naplnení týchto podmienok v budúcnosti. Samotná hrozba vysokého trestu nemôže sama osebe znamenať dôvod na vzatie obvineného do väzby. Riziko ujdenia alebo skrývania sa obvineného s cieľom vyhnutia sa trestnému stíhaniu nemôže byť založené výlučne na skutočnosti, že obvinenému hrozí vysoký trest. Ďalšie trvanie väzby musí byť odôvodnené závažnými konkrétnymi dôvodmi. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na nález ústavného súdu sp. zn. I. ÚS 187/09 z 25. novembra 2009.

9. Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia poukazoval na to, že pred zadržaním sa sťažovateľ venoval obchodnej činnosti, v rámci ktorej cestoval cez Českú

republiku do Nemecka, pričom z uvedeného má podľa okresného súdu vyplývať obava, že by mal ujsť alebo sa skrývať, aby sa vyhol trestnému stíhaniu. Uvedené považuje sťažovateľ za špekuláciu. Podľa sťažovateľa vycestovanie do zahraničia z dôvodu vykonávania podnikateľskej činnosti neznamená automaticky to, že by sa chcel pobytom v cudzine vyhýbať trestnému konaniu. Taktiež je potrebné vziať do úvahy, že už rok je sťažovateľ väzobne stíhaný, jeho podnikateľské aktivity skončili, a preto je ochotný po prepustení na slobodu zamestnať sa.

10. Okresný súd ako dôvod tzv. útekovej väzby sťažovateľa považoval aj to, že síce má trvalý pobyt v [REDAKOVANÉ], ale zdržiaval sa v [REDAKOVANÉ], a preto považuje jeho pobyt za pochybný a nestály. K uvedenému sťažovateľ namietal, že súd z neho spravil prakticky bezdomovca, hoci sťažovateľ vysvetlil, že trvalý pobyt má v [REDAKOVANÉ] len z dôvodu, že na uvedenej adrese mal kanceláriu. Pred zadržaním sťažovateľ býval s družkou a dcérou v [REDAKOVANÉ] a len dva dni pred jeho zadržaním sa presťahovali do prenajatého bytu v [REDAKOVANÉ]. Keďže bol sťažovateľ zadržaný, jeho družka sa z dôvodu nedostatku peňažných prostriedkov odsťahovala k svojim rodičom do [REDAKOVANÉ] v okrese [REDAKOVANÉ]. Z uvedeného preto nie je možné vyvodiť, že by pobyt sťažovateľa bol pochybný.

11. V tejto súvislosti sťažovateľ poukázal na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 2 Tost 28/2017 z 12. septembra 2017, v ktorom bolo konštatované, že náhradou väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka v spojení s primeranými obmedzeniami a povinnosťami za súčasného nariadenia kontroly obvineného technickým prostriedkom – zariadením na určenie polohy kontrolovanej osoby – sa dosiahne rovnaký účel, aký bol sledovaný držaním obvineného vo väzbe.

12. Aj judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva podľa sťažovateľa vedie k zdržanlivosti pri odôvodňovaní útekovej väzby iba samotnou hrozbou vysokým trestom.

13. Ďalej sťažovateľ namietal, že jeho žiadosť o udelenie azylu v Českej republike posúdili konajúce súdy ako účelovú obštrukciu so zámerom zabrániť jeho vydaniu na

Slovensko bez toho, aby si ozrejmili fakty. Uvedený fakt nemôže podľa názoru sťažovateľa byť použitý proti nemu ako argument o obštrukcii.

14. Sťažovateľ argumentoval, že bol vzatý aj do tzv. preventívnej väzby, hoci pod pojmom „bude pokračovať v trestnej činnosti“ uvedeným v § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku nie je možné rozumieť len všeobecné nebezpečenstvo z možného pokračovania v bližšie neurčitej trestnej činnosti, ale pod týmto zákonným pojmom je nutné rozumieť len konkrétnu skutočnosť, z ktorej vyplýva, že hrozí nebezpečenstvo, že obvinený bude pokračovať v trestnej činnosti, pre ktorú je stíhaný, respektíve v obdobnej trestnej činnosti. Nebezpečenstvo páchania ďalšej trestnej činnosti musí byť navyše bezprostredne hroziace. Sťažovateľ je názoru, že tento dôvod v jeho prípade nie je v žiadnom prípade daný a vyznieva až absurdne. Z doteraz vykonaného dokazovania žiadnym spôsobom nevyplýva, že sťažovateľ mal byť súčasťou nejakého zoskupenia. Trestná činnosť, ktorá je mu kladená za vinu, mala spočívať v tzv. kuriérovi, pričom súdy v žiadnom prípade nezdôvodnili, ako by bolo možné pokračovať v tejto činnosti.

15. Na základe uvedeného sťažovateľ v petite sťažnosti navrhol, aby ústavný súd takto rozhodol:

„I. Základné právo sťažovateľa na osobnú slobodu garantované čl. 17 ods. 1, ods. 2, ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 5 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na súdnu a inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, právo na ochranu pred dvojitém trestným stíhaním podľa čl. 50 ods. 5 Ústavy Slovenskej republiky, podľa čl. 4 ods. 1 Protokolu č. 7 k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a podľa čl. 50 Charty základných práv EÚ porušené boli.

II. Uznesenie Krajského súdu v Žiline č. 1Tpo/45/2018 zo dňa 24.07.2018 a uznesenie Okresného súdu v Žiline č. 28Tp/16/2018 zo dňa 05.07.2018 sa zrušujú a vec sa vracia Okresnému súdu v Žiline na ďalšie konanie a rozhodnutie.

III. Okresný súd v Žiline a Krajský súd v Žiline sú povinní spoločne a nerozdielne uhradiť sťažovateľovi všetky trovy konania do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto

rozhodnutia na účet jeho právneho zástupcu advokátskej kancelárie STEHURA & partners, v.o.s., so sídlom Fraňa Kráľa 2080,022 01 Čadca.“

II.

16. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

17. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

18. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

K namietanému porušeniu označených práv uznesením okresného súdu

19. Ústavný súd konštatuje, že vo vzťahu k časti sťažnosti smerujúcej proti uzneseniu okresného súdu je daný dôvod na odmietnutie sťažnosti pre nedostatok právomoci ústavného súdu, pretože preskúmanie tohto uznesenia bolo v právomoci krajského súdu v rámci odvolacieho konania.

20. Z čl. 127 ods. 1 ústavy je zřejmé, že právomoc ústavného súdu rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, je založená na základe princípu subsidiarity. Subsidiarita právomoci ústavného súdu znamená, že ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa môže domôcť ochrany svojho základného práva alebo slobody využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov pred iným orgánom verejnej moci, odmietne takúto sťažnosť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na prerokovanie (mutatis mutandis napr. I. ÚS 103/02, I. ÚS 269/06). Na základe už uvedeného je zřejmé, že v konaní o sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy prislúcha ústavnému súdu právomoc zaoberať sa namietaným porušením základného práva alebo slobody za predpokladu, že právna úprava takémuto právu neposkytuje účinnú ochranu (mutatis mutandis I. ÚS 78/99). Podstatou účinnej ochrany základných práv a slobôd sťažovateľa je okrem iného aj opravný prostriedok, ktorý má fyzická osoba alebo právnická osoba k dispozícii vo vzťahu k základnému právu alebo slobode, porušenie ktorých sa namieta, a ktorý jej umožňuje odstrániť ten stav, v ktorom vidí porušenie svojho základného práva alebo slobody (I. ÚS 36/96). Zo sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ využil svoje právo podať sťažnosť proti napadnutému uzneseniu okresného súdu, o ktorom bol oprávnený rozhodnúť krajský súd. Z toho vyplýva, že sťažovateľ využil účinný právny prostriedok na ochranu svojho základného práva, a teda právomoc ústavného súdu je v tomto prípade vylúčená.

K namietanému porušeniu označených práv uznesením krajského súdu

21. Predmetom sťažnosti je namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu zaručeného v čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu zaručeného v čl. 5 ods. 1 dohovoru, základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, práva na ochranu pred dvojitým trestným stíhaním podľa čl. 50 ods. 5 ústavy, podľa čl. 4 ods. 1 protokolu a podľa čl. 50 charty uznesením krajského súdu, ku ktorému malo dôjsť nezohľadnením argumentácie uvedenej sťažovateľom v sťažnosti proti uzneseniu okresného súdu spočívajúcej v tvrdení

o porušení zásady „ne bis in idem“ vo vzťahu k trestnému stíhaniu sťažovateľa v Českej republike a tam realizovanej väzbe, a taktiež nedostatočným podložením dôvodov tzv. preventívnej a útekovvej väzby, ako aj neodôvodnením rozhodnutia o nenahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka.

22. Rozhodovanie o väzbe (a v rámci toho aj o ponechaní vo väzbe) je *ratione materiae* súčasťou čl. 5 dohovoru. Aspekty väzby majúce hmotnoprávnu povahu sú v prípade rozhodovania o vzatí do väzby súčasťou čl. 5 ods. 1 písm. c) a ods. 3 dohovoru a procesnoprávne aspekty rozhodovania o väzbe sú súčasťou čl. 5 ods. 4 dohovoru (za mnohé ďalšie Knebl proti Českej republike, Altinok proti Turecku, Gál proti Slovenskej republike, Osváthová proti Slovenskej republike, II. ÚS 386/2016). Súdne konanie v súvislosti s rozhodovaním o väzbe musí poskytovať určité garancie procesnej povahy, ktoré sú vyjadrené v čl. 6 dohovoru, resp. čl. 46 a nasl. ústavy. So zreteľom na to, že čl. 6 dohovoru, a teda ani čl. 46 a nasl. ústavy sa nevzťahuje na konanie a rozhodovanie o väzbe, tieto garancie sú v prípade rozhodovania o väzbe súčasťou čl. 5 dohovoru, resp. čl. 17 ústavy (*mutatis mutandis* II. ÚS 108/08, II. ÚS 116/2011, II. ÚS 266/2013).

23. Ústavný súd preto sťažnosť sťažovateľa v časti, ktorou namieta porušenie práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru v súvislosti s uznesením krajského súdu, odmietol po predbežnom prerokovaní podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti pre neexistenciu vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným porušením označených práv a namietaným uznesením krajského súdu.

24. Ďalej sa ústavný súd zaoberal posúdením ústavnosti sťažovateľom tvrdeného zásahu do obsahu základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy a práva na slobodu podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu. V tejto súvislosti ústavný súd považuje za potrebné uviesť, že mu neprislúcha, aby v rámci konania o ústavnej sťažnosti posudzoval, či dokonca skúmal existenciu dôvodov väzby sťažovateľa alebo akéhokoľvek iného obvineného. To prislúcha zásadne všeobecným súdom. Rovnako tak pripomína, že jeho úlohou ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nie je konať ako súd tretej alebo štvrtej inštancie, ale preskúmať zlučiteľnosť

opatrenia, ktorým je jednotlivец pozbavený slobody, s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 165/02, III. ÚS 324/2016).

25. Ústavný súd v zmysle svojej ustálenej judikatúry ďalej zdôrazňuje, že väzba je najzávažnejším zásahom do osobnej slobody a do práv obvineného. Keďže ide o najzávažnejší zásah, vyžaduje po celý čas súdnu kontrolu jej ústavnosti a zákonnosti (mutatis mutandis III. ÚS 26/01). Je výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu neviny výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (Toth c. Rakúsko z 12. 12. 1991). Ústavný súd už vo viacerých svojich rozhodnutiach zdôraznil, že jeho právomoc na rozhodovanie vo väzobných veciach predpokladá výlučne skúmanie toho, či sa v konaní pred väzobnými súdmi dodržali ústavno-procesné princípy takého obmedzenia osobnej slobody, akým je väzba obvineného (II. ÚS 76/02, IV. ÚS 83/03, IV. ÚS 171/03).

26. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 13/00, I. ÚS 17/01, III. ÚS 268/05).

27. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu, právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná, právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať

ratio decidendi (nosné dôvody) na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich za a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (obdobne III. ÚS 271/07).

28. Z napadnutého uznesenia krajského súdu je zrejmé, že rovnako ako okresný súd o dôvodnosti trestného stíhania sťažovateľa nemal pochybnosti. Z napadnutého uznesenia krajského súdu ďalej vyplýva, že rovnako ako okresný súd aj krajský súd považoval v súvislosti s existenciou dôvodov tzv. preventívnej väzby za preukázané, že *«Z doposiaľ zabezpečených dôkazov v trestnom konaní vedenom na území Slovenskej republiky v rámci spoločného vyšetrovacieho tímu je spoľahlivo zistené, že obvinený [REDAKOVANÉ] bol od presne nezisteného času najneskôr do 13.07.2017 jedným z členov medzinárodnej organizovanej skupiny, ktorí mali medzi sebou rozdelené jednotlivé úlohy za účelom ich spoločného páchania protiprávnej činnosti s omamnými látkami, psychotropnými látkami a prekurzormi, pričom [REDAKOVANÉ] v rámci činnosti tejto organizovanej skupiny plnil dohodnuté úlohy na území Českej aj Slovenskej republiky. Skutok, pre ktorý je [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] stíhaný uznesením vrchného komisára Služby kriminálnej polície a vyšetrovania Krajského riaditeľstva polície hl. mesta Prahy Polície Českej republiky pod č.j. KRPA-255859-22/TC-2017-000078 zo dňa 14. júla 2017, je len jedným z najmenej štyroch skutkov ním spáchaných na území Českej republiky podľa pokynov vyššie postavených členov organizovanej skupiny spočívajúcich v sofistikovaných prepravách drogy „Pervitín“ osobnými motorovými vozidlami jednorázovo v množstve od minimálne 8 kilogramov z priestorov nelegálneho veľkokapacitného laboratória na výrobu pervitínu zriadeného členmi organizovanej skupiny na ul. [REDAKOVANÉ] v Českej republike, na účely predaja tejto drogy osobám zaoberajúcej sa jej distribúciou po celom území Českej republiky. Na území Slovenskej republiky [REDAKOVANÉ] plnil úlohy spočívajúce v skladovaní a mechanickom vylupovaní z obalov tzv. „blastrov“ veľkého množstva tabletiiek CIRRUS duo a APSELAN pôvodom od Poľského výrobcu s obsahom látky pseudoefedrín potrebnej k výrobe melamfetamínu, a to v priestoroch ním prenajatého domu [REDAKOVANÉ] v obci [REDAKOVANÉ], okres [REDAKOVANÉ], odkiaľ boli tieto tabletky podľa potrieb [REDAKOVANÉ]*

██████████ alebo inými členmi skupiny prepravované do priestorov nelegálneho veľkokapacitného laboratória na výrobu pervitínu na ul. ██████████ v Českej republike. Súd má za to, že touto činnosťou si obvinený zabezpečoval aj svoj príjem, pričom zrejme nemá žiadny iný reálny dostatočný zdroj príjmu a je tu dôvodná obava, že by pokračoval v trestnej činnosti.

Argumentáciu sudcu pre prípravné konanie považuje krajský súd za výstižnú, presvedčivú a dostatočne odôvodňujúcu možnosť pokračovania v trestnej činnosti obvineným.».

29. K dôvodom tzv. útekovej väzby krajský súd v odôvodnení rozhodnutia uviedol: «Dôvod väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. bol v tomto štádiu konania preukazovaný tým, že obvinený pri výsluchu o rozhodovaní o väzbe uviedol ako adresu trvalého pobytu na adrese Bratislava III., Rača, Karpatské námestie 7770/10A, pričom následne uvádza, že je to trvalý pobyt na kanceláriu, kde mal svoju firmu a nie je to priestor určený na bývanie. Ďalej uviedol, že pokiaľ si prenajal rodinný dom v obci ██████████ v tomto nebyval a domovou prehliadkou bolo zistené, že tento sa mal využívať na drogovú trestnú činnosť. Priateľka s dcérou býva na adrese ██████████. Je nutné podotknúť, že obvinený ██████████ má kontakty v zahraničí, ktoré získal pri svojej činnosti. Ako sám uvádza pracoval v oblasti dopravy a špedície, pričom cesty sa vykonávali i do zahraničia. Možno konštatovať, že jeho pobyt je pochybný, nestály a je tu možnosť pohybu obvineného vo viacerých štátoch.

Uvedené vyplýva i z operatívnych informácií ako aj z vyjadrenia samotného obvineného ██████████ pri výpovedi v rámci jeho trestného stíhania v ČR, tento sa pred zadržaním venoval činnosti, v rámci ktorej neustále „pracovne“ cestoval cez Českú republiku až do Nemecka. Z doterajšieho vyšetrovania vyplýva, že na rovnakej „trase“ mal byť súčasťou distribučného reťazca drog. Menovaný obvinený má nahlásenú adresu trvalého bydliska v ██████████, na ktorej sa však trvalo fakticky nezdržiava, medzitým mal prenajatý rodinný dom č. ██████████ v obci ██████████, kde pri domovej prehliadke dňa 26.09.2017 bolo zistené, že tento mal byť používaný „len“ na drogovú trestnú činnosť (vylupovanie tabletiiek z obalov, ktoré následne ako prekurzor slúžili na ďalšiu výrobu drogy pervitín - metamfetamín).

Je potrebné taktiež uviesť, že nielenže obvinený nemá stále bydlisko, respektíve sa môže pohybovať vo viacerých štátoch, ale mu hrozí i vysoký trest. Podľa ustanovenia § 172 ods. 4 Tr. zák. mu hrozí trest odňatia slobody na dvadsať rokov až dvadsaťpäť rokov prípadne doživotie.

Obvinený [REDAKOVANÉ] sa snaží vyhnúť trestnému stíhaniu v Slovenskej republike, kedy sám v rámci konania o jeho žiadosti o poskytnutie azylu poukazuje na hroziaci mu trest odňatia slobody na 20 až 25 rokov alebo doživotie, je zrejmé, že jeho žiadosť o azyl bola účelová, jednalo sa o obštrukciu a jeho zámerom bolo zabrániť svojmu vydaniu do Slovenskej republiky, kde nemá ani skutočné a ustálené miesto bydliska a jedná sa tiež o prejav snahy, aby po uplynutí lehoty väzby pre iný skutok v Českej republike unikol svojmu vydaniu do krajiny, ktorej je štátnym občanom. Už z uvedeného možno dôvodne predpokladať, že obvinený [REDAKOVANÉ] sa v prípade jeho prepustenia z väzby bude trestnému stíhaniu v Slovenskej republike vyhýbať a teda sú dané dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku“.

S argumentáciou sudcu pre prípravné konanie sa nadriadený súd v plnom rozsahu stotožnil a dodáva, že pri rozhodovaní o väzbe môže súd riziko úteku len odhadovať (prognózovať). V okolnostiach prípadu považuje krajský súd za nevyhnutné aktuálne uprednostniť zabezpečenie účasti obvineného [REDAKOVANÉ] na úkonoch trestného konania smerujúcich k skončeniu jeho trestnej veci formou dočasného obmedzenia jeho osobnej slobody väzbou pred realizáciou jeho ústavou priznaného práva na osobnú slobodu, voľnosť pohybu a slobodného rozhodnutia o mieste svojho pobytu.»

30. V súvislosti s námietkou sťažovateľa o neodôvodnení rozhodnutia a o nevyhovení jeho návrhu o nahradení väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol: „Krajský súd nepovažuje procesné prostriedky - dohľad probačným a mediačným úradníkom a písomný sľub obvineného za dostatočné na nahradenie väzby v prípade obvineného [REDAKOVANÉ] v súčasnom štádiu trestného konania. Tento názor krajský súd opiera o samotnú osobu obvineného a jeho doterajší spôsob života, ale i o okolnosti, za ktorých mal byť spáchaný skutok, pre ktorý bolo obvinenému [REDAKOVANÉ] vznesené obvinenie. Tieto skutočnosti bránia záveru o tom, že procesný prostriedok, a to dohľad probačným a

mediačným úradníkom a písomný sľub obvineného budú spôsobilé v súčasnom štádiu konania nahradiť účel väzby obvineného [REDAKOVANÉ].

Krajský súd pripomína, že procesné prostriedky na nahradenie väzby, ktoré sú zakotvené v príslušnom právnom predpise (Trestný poriadok), zákonodarca súdu len ponúka, ale zo žiadneho ustanovenia nevyplýva, že konajúci sudca pre prípravné konanie, resp. súd je povinný nahradiť väzbu niektorým z procesných prostriedkov, ktorý pripúšťa Trestný poriadok.“

31. Podľa názoru ústavného súdu krajský súd dostatočne odôvodnil dôvody, pre ktoré sťažnosť sťažovateľa proti napadnutému uzneseniu okresného súdu zamietol, pričom v odôvodnení svojho napadnutého uznesenia sa dostatočne vysporiadal so všetkými podstatnými argumentmi sťažovateľa. Ústavný súd sa v tomto smere stotožňuje s názorom krajského súdu, že je nevyhnutné v danom štádiu trestného konania zabezpečiť účasť sťažovateľa na úkonoch v rámci trestného konania obmedzením jeho osobnej slobody. Toto konštatovanie sťažnostného súdu korešponduje s judikatúrou ústavného súdu (napr. II. ÚS 67/2013), podľa ktorej pri rozhodovaní o väzbe môže súd riziko páchania trestnej činnosti do budúcnosti len odhadovať (prognózovať).

32. Odôvodnenie uznesenia krajského súdu umožňuje ústavnému súdu urobiť záver, že všeobecné súdy sa náležite vysporiadali s formálnymi a materiálnymi dôvodmi väzby sťažovateľa, dostatočným spôsobom ich preukázali a zdôvodnili, a preto spĺňajú zákonné požiadavky na odôvodnenie uznesenia o vzatí do väzby, resp. o sťažnosti proti nemu (§ 176 ods. 1 a 2 v spojení s § 71 ods.1 Trestného poriadku). Ústavný súd z uznesenia krajského súdu a jeho postupu nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu.

33. V súvislosti s argumentáciou sťažovateľa o nezákonnom rozhodnutí všeobecných súdov o nezapočítaní doby, počas ktorej bol sťažovateľ stíhaný vo väzbe v Českej republike od 13. júla 2017 do 7. júna 2018, do plynutia lehôt podľa § 76 ods. 6 a 7 Trestného poriadku, ktoré nezohľadnili skutočnosť, že proti sťažovateľovi je vedené trestné stíhanie pre ten istý skutok v Českej republike, čím boli proti nemu vedené dve paralelné trestné

stíhania, došlo k tzv. opakovaniu väzby a k porušeniu medzinárodne uznanej zásady „ne bis in idem“, krajský súd v odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol: „*Krajský súd disponuje rozhodnutím cudzozemského súdu (uznesenie zo 7.6.2018 Mestského súdu v Prahe, sp.zn. Nt 2032/2018), ktorým bol obvinený [REDAKOVANÉ] vydaný do Slovenskej republiky k trestnému stíhaniu pre skutok uvedený v Európskom zatýkacom rozkaze vydaným Okresným súdom Žilina zo dňa 23.3.2018, sp.zn. 28Tp/16/2018 (č.l. 73-75 spisu), pričom z označeného rozhodnutia, ako i ďalších listín nevyplýva dôvodnosť tvrdenia obvineného v sťažnosti, podľa ktorého je jeho väzba opakovaná, pretože bol vzatý do väzby pre rovnaký skutok. Podľa názoru krajského súdu v konaní o vzatí do väzby obvineného [REDAKOVANÉ] nedošlo k žiadnemu porušeniu práv priznaných obvinenej osobe dohovormi, ktoré popisuje vo svojej sťažnosti obvinený a nedošlo ani k porušeniu zásady ne bis in idem.*“

34. Ústavný súd nesúhlasí s názorom sťažovateľa, že krajský súd porušil jeho právo nebyť opakovane trestaný (aj zásadu ne bis in idem) poukazujúc najmä na čl. 54 dohovoru, ktorým sa vykonáva Schengenská dohoda, v zmysle ktorého podľa sťažovateľa je potrebné dobu pozbavenia jeho slobody v inom štáte odpočítavať od plynutia väzby pre ten istý skutok, pre ktorý je stíhaný a bol vzatý do väzby na Slovensku. Ústavný súd k tejto argumentácii sťažovateľa poukazuje na rozsudok Súdneho dvora Európskej únie C-288/05 (trestné konanie proti Jürgenovi Kretzingerovi), ktorý výstižne vyvracia jeho argumentáciu, keď uvádza, že tento článok nemožno uplatniť predtým, ako bude osoba „právoplatne odsúdená“. Je potrebné uviesť, že v priebehu trestného konania tak zadržanie, ako aj väzba predchádzajú právoplatnému odsúdeniu. Preto čl. 54 dohovoru nemožno uplatniť na takéto doby odňatia slobody, aj keď sa podľa vnútroštátneho práva musia zohľadniť v súvislosti s neskorším výkonom prípadného trestu odňatia slobody. Zatiaľ čo účel väzby má skôr preventívny charakter, účelom podmienky vykonania je vylúčiť, aby osoba, ktorá bola právoplatne odsúdená v prvom zmluvnom štáte, mohla byť trestne stíhaná za ten istý čin, a teda aby v konečnom dôsledku nebola potrestaná, v prípade, že prvý zmluvný štát, ktorý vyhlásil rozsudok o uložení trestu, uložený trest nevykonal (body 51 – 52 rozsudku).

35. V nadväznosti na uvedené závery ústavný súd odmietol sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 10. októbra 2018